

KRÁL ŠUMAVY

FANTOM TEMNÉHO KRAJE

OD PÁTKU 9. LISTOPADU

VOYO

KRÁL ŠUMAVY

FANTOM TEMNÉHO KRAJE

TŘÍDÍLNÁ MINISÉRIE Z DÍLNY VOYO ORIGINAL

Je jaro 1948. Ještě neodezněla radost z míru a Východ i Západ už se bojí třetí světové války. Oba světy od sebe oddělují hluboké lesy Šumavy. V kuchyni sboru národní bezpečnosti ve Zvonkové slouží čtyřicetiletý kuchtík Josef Hasil. Divoký kluk. Stihl už zažít válku v německém pracovním lágru i jako spojka mezi partyzány. Teď touží především po zábavě, dobrodružství, volnosti. To poslední, o čem se zajímá, je politika. „Když jsem se dal ke sboru a šel k čáře, myslel jsem, že budu chytat nácky, werwolfy a podobnou verbež. Ne naše lidi, co chtěj ven,“ shrnul v jednom z mála porevolučních rozhovorů sám Josef Hasil.

Třídílnou minisérii pro Voyo natočil šestinásobný držitel Českého lva David Ondříček podle románového bestselleru Davida Jana Žáka *Návrat Krále Šumavy*. Ten vychází z Hasilových vzpomínek, svědectví pamětníků i archivních dokumentů.

„JE TO PŘÍBĚH Z TEMNÝCH LESŮ A BLAT. KLUKOVSKÉ DOBRODRUŽSTVÍ, KTERÉ SE ZVRHNE NA TVRDÝ BOJ O ŽIVOT, SVOBODU A SPRAVEDLNOST. BYLO TO SPLNĚNÍ DĚTSKÉHO SNU.“

DAVID ONDŘÍČEK

režisér

Král Šumavy: Fantom temného kraje má za sebou už ostrý divácký test u těch nejpovolanějších, a to u lidí pocházejících z okolí rodiště Josefa Hasila. Jak ho přijali?

Josef Hasil je na Šumavě opravdovou legendou. Legendy přinášejí i množství protikladných emocí. Někdo Hasila adoruje a někdo mu nemůže přijít na jméno. Hasil převedl spousty lidí, a to mělo zároveň své důsledky. Komunisté se mstili na rodinách a přátelích. Potomci obětí komunistických restrikcí často viní Hasila, že to bylo právě kvůli němu. Jel jsem na projekci i s tím rizikem, že minisérie nebude přijata. To se naštěstí nestalo, řekl bych, že právě naopak a s kreativním producentem Michalem Reitlerem jsme odjízďeli v určité euforii.

Jak moc lákavé je pro tvůrce znovu vyprávět příběh, na který kdysi dorazily do kina miliony lidí, ovšem tentokrát bez zatížení prorežimní ideologií? Vy sám o sobě navíc říkáte, že jste velkým fanouškem Karla Kachyni. Co pro vás byl ten hlavní hnací motor, že jste se rozhodl do projektu jít?

Je pravda, že Král Šumavy z roku 1959 mě vždy fascinoval. Je to úžasně natočené a skvěle napsané. Zároveň je silně poplatný době, ve které byl natočený. Na příběhu Josefa Hasila, jak je popsán v knize Davida Jana Žáka *Návrat Krále Šumavy* mě fascinovala příležitost napínavou formou narovnat historii. Je to příběh z temných lesů a blat. Klukovské dobrodružství, které se zvrhne na tvrdý boj o život, svobodu a spravedlnost. Bylo to splnění dětského snu.

Co všechno nám tři díly minisérie odhalí ze života Josefa Hasila? Kam všude nás příběh zavede?

První tři díly se zabývají ranou částí Hasilovy služby na hranici. Jsou tam první přechody, lásky, vítězství a zklamání. Je to vlastně expozice příběhu, zrození legendy.

Král Šumavy je dobrodružný příběh mladého kluka, který chtěl jezdit na motorce, balit holky a užít si trochu života, nicméně okolností z něj udělaly hrdinu. Dobrodružné filmy se u nás prakticky netočí. Jak k tako-

vému tématu nebo žánru přistoupit v tuzemských podmínkách? Jaká jsou specifika?

Myslím, že to nebyly jenom okolnosti. Hasil byl živý a miloval dobrodružství. Dobře si uvědomoval nebezpečí svého počínání, ale překročil Rubikon a cesta zpátky se uzavřela. Hasil byl plný energie a velice živočišný člověk. Nebezpečí ho přitahovalo a dávalo mu až fyzicky pocítit, že existuje. Snažil jsem se to v minisérii ukázat. Máte pravdu, když mluvíte o tuzemských podmínkách. Potřeboval bych výrazně vyšší rozpočet, abych mohl plně realizovat svoje představy. Musel jsem se spokojit s lesem a základními výrazovými prostředky. Je to k velikosti trhu pochopitelné a pro mě určitá škola. Zároveň si vážím toho, že Voyo jde do projektů, které jsou divácky náročnější.

U Krále Šumavy se opět setkáváte s kreativním producentem Michalem Reitlerem. Ze spolupráce s ním na Dukle 61 jste si odnesl Českého lva za nejlepší televizní film nebo minisérii. V čem se s Michalem nejlépe

doplňujete a měli jste na fenomén Krále Šumavy v něčem odlišný pohled?

S Michalem se mi pracuje velmi dobře. Odlišný pohled máme velmi často, a to je to, v čem se doplňujeme. Naše výhoda je, že máme rádi svoji práci. Když se sejdeme, je to spíš přetlak nápadů, než že bychom nevěděli jak dál. To je to, co nás spojuje.

V posledních letech se věnujete zejména tématům spjatým s historií, respektive s obdobím začátku druhé poloviny dvacátého století (Zátopek, Ve stínu, Dukla 61). Je něco, co vás na této době přitahuje?

Ještě jsem spolupracoval jako výkonný producent na filmu Anthropoid. Historie mě vždy bavila. Není to náhoda, že tyto témata vyhledávám. Baví mě psychologie postav v historických

obdobích. Druhá polovina 20. století byla pro náš národ extrémně temná. Na lidi byl vyvíjen neskutečný tlak, byla to hrůza. Snažím se to ukázat v některých svých filmech a pevně doufám, že už se to nebude opakovat.

Natáčení Krále Šumavy bylo pro herce nesmírně fyzicky náročné. Někteří z nich se naučili řídit motorku, jiní pak střílet ze zbraně. V čem bylo náročné a co naučilo vás?

V Králi Šumavy jsem se musel přizpůsobit televizním rozpočtům. Naučilo mě to rychlosti a doufám, že jsem nic neošdil. Zároveň bylo vzrušující točit drama v přírodě. Upřímně mám rád fyzicky náročné natáčení, je to takový druh sportu a všechny to udržuje ve střehu.

Autor románové předlohy David Jan Žák byl na Králi Šumavy konzultantem, komunikoval jste i s Hasilovým synem Josefem Vávrou. Ovlivnily vás některé jejich postřehy a překvapily vás v něčem?

Strávil jsem u Vávru jedno odpoledne a pak jsem se s panem Vávrou viděl ještě několikrát. Je to zajímavý člověk. Vidím v něm hrdost na to, co táta udělal a zároveň určitý smutek, že s ním nemohl strávit víc času. Má šibalské oči Pepíka Hasila. Řekl mi spoustu věcí, ale snažil jsem se vycházet především z toho co řekl Josef Hasil. Ve filmu jsou jeho věty, jeho postřehy a jeho myšlenky.

V případě, že byste měl Josefa Hasila zařadit mezi historické postavy druhé poloviny dvacátého století, ke komu byste jej připodobnil?

Nikdo mě nenapadá. Hasil byl nebojácný samorost. Jeho skutky jsou opředené legendami a on sám je až mysteriózní postava. Fantom temného kraje.

„KDYŽ V SOBĚ MÁTE DRAVOST, TOUHU, ČASTO TÍM TRPÍ VAŠE UKÁZNĚNOST, OPATRNOST. JENŽE, KDYŽ DÁTE TOMU VŠEMU SPRÁVNÝ SMĚR, MŮŽETE, JAKO JOSEF HASIL, MĚNIT SVĚT.“

MICHAL REITLER

kreativní producent Voyo a ředitel vývoje Voyo a TV Nova

Král Šumavy je první románovou adaptací, na které jste se podílel. Jaká má tenhle žánr specifika? Jak zařídit, aby to, co fungovalo v knize, fungovalo stejně dobře i ve filmovém díle?

Ano, je to prvně. Nezklamat milovníky knihy a přivést k tématu nové diváky. Kniha má vždy víc prostoru pro líčení detailů atmosféry. Může si dovolit vyprávět mnohem širší okruh postav. Prováděná nutná zjednodušení konzultujeme s autorem knihy. Snažíme se maximálně držet faktů a fabulovat, kde sám autor fabuloval.

Josefu Hasilovi bylo 23 let, když začal převádět lidi přes čáru. V čem je jeho příběh aktuální pro dnešní dvacátníky?

Že když v sobě máte dravost, touhu, často tím trpí vaše ukázněnost, opatrnost. Působíte nezodpovědně, nesoustředěně. Znáte to ze školy,

ne? („Rostete pro šibenici“) Jenže, když dáte tomu všemu správný směr, můžete měnit svět.

Kdybyste měl možnost na něco se zeptat přímo Josefa Hasila, na něco, co by vám pomohlo udělat minisérii ještě lepší, co by to bylo?

Jak nadával, když se mu nedařilo. Čeho se tehdy nejvíc bál. Jak říkal Marii, když se do ní zamiloval. Co by chtěl říct bráchovi, kdyby měl tu možnost.

Král Šumavy zdaleka není prvním vaším projektem podle skutečných událostí nebo osobností. Vy jste stihli minisérii představit i šumavským pamětníkům a příbuzným Josefa Hasila. Jaké byly reakce? Obstáli jste?

Když jsme přicházeli k sálu, měli jsme samozřejmě obavy. Čekal nás plný sál lidí, kterým Hasilovo jednání přímo či

nepřímo změnilo život. Když se v sále začal ozývat smích, kdy měl, a když na konci tu a tam někdo popotahoval, věděli jsme, že nebudeme muset utíkat za kopečky.

S Davidem Ondříčkem jste se potkali na společném projektu už podruhé. Měl jste příležitost pracovat s desítkami českých režisérů, je něco, čím je David výjimečný? Jak jeho tvůrčí rukopis ovlivnil Krále Šumavy?

David je srdcař. Ví hned, jestli látku chce. Co to bude znamenat, jak moc to bude těžké, řeší až pak. V tom jsme si podobní. Obtíže nejsou důvod, kvůli čemu bychom do toho nešli. Na řešení obtíží máme naše pozdější spolupracovníky. Dovolte mi jim všem poděkovat. Nemají to s námi snadné. To oni vědí sami nejlépe.

„BYL JSEM U TOHO, KDYŽ SI MARIE S JOSEFEM HASILEM ODPUSTILI. BYL TO JEDEN Z NEJSILNĚJŠÍCH OKAMŽIKŮ MÉHO ŽIVOTA.“

DAVID JAN ŽÁK

autor románové předlohy *Návrat Krále Šumavy*

Proč jste se rozhodl napsat román věnující se příběhu Josefa Hasila? Hrál v tom roli determinace prostředí, když žijete v Husinci, který je od Hasilova rodného Zábrdí jen kousek? Kde byl ten prvotní impulz?

Prvním impulzem byl článek v novinách o Josefu Hasilovi a ženách, které mu pomáhaly a sehrály v jeho životě zásadní roli. Jednalo se o rozhovor s jedním z historiků. Uvědomil jsem si tehdy, že je to silné téma, navíc jsme si s kamarády jako kluci hrávali v lesích na Vinnetoua a zároveň na Krále Šumavy v místech, kde se Hasil skrýval, kde se střílelo, byly tam ještě stopy po bojích, nábojnice, kulky zavrtané v krovech chalup a podobně. Navíc jsme o něm slyšeli úplně legendy. Seděl jsem tehdy ve školní lavici s Mirkou Hasilovou, Josef Hasil byl její prastrýc a znal jsem příbuzné a věděl, jaký měli těžký osud.

Král Šumavy je, i kvůli Kachyňovu filmu, historická postava, která vzbuzuje vášně. Někteří jej, i kvůli komuni-

stické propagandě, obviňují z toho, že vše dělal jen pro peníze. Setkával jste se s tímto tvrzením často?

Když jsem objížděl ještě žijící pamětníky, setkával jsem se z valné většiny s negativním pohledem. Lidé tvrdili, že kvůli Hasilům šli jejich sousedé a příbuzní na dlouhá léta do vězení. Jiný pohled ale měli příbuzní, sourozenci a nejbližší přátelé, ti zas viděli viníka v tehdejším režimu. Když jsem se setkal s lidmi, které převedl, všichni o něm hovořili s obrovským respektem a láskou. Pomáhal jim nezištně. Zajímavé je, že po přečtení mého románu dost lidí změnilo na Hasila názor a viděli ho v příznivějším světle. Setkal jsem se například s jedním zapřísáhlým komunistou, bylo to na Silvestra, popíjelo se ve vesnické hospodě a on mi vyčetl, že se Hasilem zabývám. Viděl v něm zrádce a vraha. Tenhle komunistka mi ale asi za rok volal a chtěl se sejít. Měl kufr u auta plný výtisků mého románu a já měl kousek od Kamenné Hlavy takovou soukromou autogramiádu. Ten chlap

mi říkal, že četl až do rána, dokud příběh nedočel, a nakoupil knihy svým příbuzným a kamarádům. Přiznal, že se mýlil.

Jaká byla první reakce Josefa Hasila, když jste se s ním spojil a řekl mu, že o něm píšete román? Byl ochotný spolupracovat? A co jeho další příbuzní?

Získat souhlas pana Hasila nebylo snadné, zpočátku nechtěl vzpomínat a svěřovat se. Přesvědčil ho až jeho syn Josef Vávra. Rozhodlo, že se dobře známe a že byl můj táta za komunistů zavřený. Pak už to byly dlouhé hodiny rozhovorů a vyprávění. Pan Hasil měl neskutečný smysl pro humor a byl to skromný člověk. Sám tvrdil, že Králem Šumavy byl každý, kdo pomáhal lidem za hranice. Mluvil jsem i s tehdy dosud žijícími sourozenci Josefa Hasila, s jeho sestrou, paní Součkovou, dlouhé hodiny u ní na zahradě, byla to velice silná a odvážná žena, tu nezlomilo ani to, že po několika útěcích z lágru dostala

roky v žaláři navíc. Anežku zas zavřeli jen proto, že věděla o Josefovu útěku z lágru, o tom ale věděli v kraji všichni. Snoubenka Marie Vávrová se mnou mluvit odmítla, pozvala mě na kávu až po přečtení románu, říkala, že jsem přesně vystihl její obavy, strach, který prožívala. Měl jsem prý při psaní laskavé pero. Byl jsem u toho, když si s Josefem Hasilem odpustili. Byl to jeden z nejsilnějších okamžiků mého života.

U minisérie Král Šumavy jste působil jako konzultant. Co si pod tím představíte? A co jste spolu s režisérem Davidem Ondříčkem, scenáristou Davidem Vávrou a kreativním producentem Michalem Reitlerem nejčastěji konzultoval?

V úplných počátcích práce na scénáři jsem psal chronologii děje a charakteristiky postav, potom jsem byl přizvaný do týmu, v němž se řešilo, jak k látce přistoupit, z jaké perspektivy vypravovat. Bylo pro mě poučné sledovat, jak přemýšlejí filmaři o struktuře příběhu, o postavách, o tom, jak vyprávět a stavět příběh. Několikrát jsme se spojili i online. Tehdy jsem věděl jistě, že látka je v těch nejlepších rukou. Nakonec jsem byl k dispozici jako „přítel na telefonu“, kdykoli David s Michalem potřebovali něco upřesnit, domyslet, většinou se to týkalo historie, místních názvů a podobně. Byly dny, kdy mi zvonil telefon často, pak týdny klidu, aby se mobil zas rozdrnčel. Nejvíce asi během natáčení, David je neskutečně kreativní.

Kvůli své práci jste se musel ponořit do komunistických archivů. Jak silný zážitek to pro vás byl a dá se říct, že byl pro vás i v něčem formativní?

Spíš to bylo deprimující. Naštěstí mi hodně pomohl historik Libor Svoboda, vytáhl mi ty nejdůležitější spisy, jinak bych se v těch bednách utopil. Nejhorší bylo zjištění, kdo všechno z Hasilových blízkých přátel nakonec začal s estébáky spolupracovat, kdo všechno udával.

Jaká byla vůbec anabáze vzniku projektu? Kdy jste se dozvěděl, že vaši knihu zfilmuje několikanásobný držitel Českého lva? Jaké to byly pocity? A jaké pocity máte po zhlédnutí celé minisérie?

Ve chvíli, kdy mi Vráta Šlajer řekl, že Návrat Krále Šumavy dělat nebude, vypršela mu práva, což se u filmu stává, tak jsem napsal Michalu Reitlerovi. Psal jsem mu spíš svou reakci na Boženu, díky seriálu jsem si znovu po letech přečetl Babičku a konečně jsem pochopil, proč tu knihu tak miloval Franz Kafka. Při té příležitosti jsem zmínil, že práva jsou volná, a Michal se mě zeptal, jestli to může nabídnout Davidu Ondříčkovi. To jsem s nadšením přivítal, protože David měl o látku zájem už před deseti lety, kdy by se produkce chopil Jiří Bartoška, bohužel to tehdy nevyšlo. Už tenkrát jsem ale byl pro jejich tým k dispozici a až dnes se mi to splnilo. Někdy je dobré být trpělivý. Jsem moc rád, že se režie chopil právě on. Myslím, že si rozumíme. David je nejen skvělý filmař a profesionál, ale i empatický člověk, vyzařuje z něho klid, vyrovnanost, ale i jasné odhodlání. Jsem rád, že jsme se spřátelili. Film se mi moc líbil. Bylo úžasné vidět, jak postavy ožily a některé i pozměnily svůj osud. Jsou daleko plastičtější a věrohodnější, jsou prostě skvělé, hlavně Vlastička a Mlíčňák. Jsem zvědavý, jakou cestou se vydají. Kryštof Mucha byl skvělý, je pro mě velkým vzorem, není profesí herec, ale jeho výkon mě dostal. Poznali jsme se na kostýmovce a oba jsme tam přišli o plnovous a vlasy. Soucítili jsme jeden s druhým, ale stálo to za to. A Oskar coby Josef, Vojta jako Vyleta a Honza coby Bohumil, kluci, se kterými se chci kamarádit, kterým věřím! S nimi bych se nebál jít přes hranice.

Vy jste si v minisérii také zahrál. Jaká to pro vás byla zkušenost?

Hrál jsem postavu Hynka, kterého s jeho přáteli převádí Hasil s Vyletou do Bavorska. Vidíte, vlastně jsem si ten přechod s kluky stříhнул (smích). Když se ptám, proč to vlastně dělají, odpoví mi natolik přímočaře a jednoduše, že je jasné, co vede Hasila jako životní kompas. Selský rozum. Bavilo mě to, jeden celý natáčecí den. Moc rád bych se k tomu někdy vrátil. Daria s Davidem říkali, že jsem byl přirozený, že pro mě mají novou profesi. Tak teď čekám na hromadu nabídek (smích). Zkušenost to byla zajímavá. Zas něco jiného. Člověk má zkusit v životě různé profese. Obdivuju herce, že si pamatují text, že jsou přirození. Já mám paměť jak řešeto.

„ROLE KRÁLE ŠUMAVY BYLA EXTRÉMNĚ NÁROČNÁ. TEN MUŽ SKUTEČNĚ PŘEMÝŠLEL O SVOBODĚ A MOŽNOSTI VOLBY. A BYL TO ON, KDO LIDEM TUTO MOŽNOST NABÍDL.“

OSKAR HES

představitel hlavní role Josefa Hasila

Jak byste vy sám popsal, kdo byl Josef Hasil?

Legendární převaděč, jehož aktivní kariéra začala v roce 1949 a trvala zhruba pět let. Přes hranice převedl, tuším, dvě stě až tři sta lidí. Mladý kluk, který znal prostředí, ve kterém se pohyboval. Strážce hranic, který smýšlel jinak než komunisté, a hlavně opravdu veselý člověk. To nám kladl na srdce jeho syn Josef Vávra. Chtěl, abychom ho tak pojali.

Myslíte jako optimistického člověka?

Přesně tak. Miloval život a užíval si ho plnými doušky. Miloval přírodu, byl v ní šťastný. Vždycky z něj šla taková milá a pozitivní energie. Užíval si život, užíval si ženy a hlavně si užíval, že je ve svém prostředí a může dělat to, co mu jde, tedy převádět lidi, přestože to bylo nebezpečné. Zbožňoval adrenalin. Když se na něj zpětně dívám, tak mi přišel jako veselý, chytrý a hlavně správný člověk pocházející z chudých poměrů. Z kozičkářské rodiny, což znamená, že byl odchován na kozím mléce, to byla ta nejnižší sorta lidí.

Vnímal sám sebe jako hrdinu?

Nevnímal. Možná až později. Zpětně, když viděl, kolik lidí je mu vděčných

za svůj život. Uvědomil si, že ty jeho činy byly vlastně hrdinské. Ve chvíli, kdy převáděl, věřil, myslím, té myšlence, že lidi by měli dělat to, co chtějí a hlavně kde chtějí. A že mohou žít tam, kde se jim líbí. A to se mi na něm hodně líbí. Že se držel té své pravdy. To z něj svým způsobem dělá hrdinu. I přes obrovskou přesilu a nebezpečí se postavil zlu. Nasazoval svůj vlastní život i životy svých blízkých.

Hrdinové bývají často archetypy, skoro až plakátové postavy...

Josef Hasil byl obyčejný člověk s dobrými i špatnými vlastnostmi a určitě nekonal jen a pouze dobro. Ale minimálně to vždy dobře myslel, i když to tak třeba nedopadlo. Třeba co se týče žen, tak to byl takový proutník, který neřešil pevné vztahy a střídal holky, jak se mu zrovna chtělo. Neřešil, že má někde ženu a někde milenkou. Neuvědomoval si, že tím může někomu ubližovat.

Co vás na jeho ztvárnění bavilo nejvíc?

Bavila mě ta jeho nevyčerpatelná pozitivní energie, která mě občas až rozčilovala, protože já osobně neznám nikoho, kdo by byl takhle pozitivní.

Když jsem měl tendenci konkrétní situaci zdramatizovat, tak mě začal David Ondříček „nahánět“ zase zpátky a říkat, že vždycky, i když vedu dlouhý monolog, který se týká vážných věcí, tak to musí být s úsměvem na rtech. I když se řeší těžké a náročné věci.

Dalo by se to nazvat bezelstností?

Asi ano. On byl se vším hotový velmi rychle, moc o ničem nepřemýšlel. Což je mi sympatické, protože já mám naopak potřebu věci až moc promýšlet a neustále o nich dokola přemítat, jestli jsou dobré, nebo špatné a jestli se do nich mám pustit, či ne. Hasil si prostě řekl, že mu něco připadá jako správná věc, a udělal to. Řídil se intuicí a emocemi.

V patnácti jste začínal v Pustině s Ivanem Zachariášem, pak jste natáčel Redla s Janem Hřebejkem, nyní se po Dukle 61 a Zátopkovi potřetí setkáváte s Davidem Ondříčkem...

Já myslím, že je to obrovská dávka štěstí, že jsem se objevil ve správný čas na správném místě. S Davidem Ondříčkem jsme na Dukle 61 navázali blízký až přátelský vztah. To natáčení bylo velmi intenzivní a všichni byli nuceni spolupracovat na velmi malém prostoru. V dolech.

To člověka s ostatními sblíží. Takže si myslím, že David tak nějak uvěřil v mé schopnosti. Vnímám ho jako kamaráda. Jako staršího kámoše, mentora. Člověka, ze kterého můžu čerpat a nabírat zkušenosti. On už si těmi věcmi a událostmi, kterými teď procházíme my, prošel mnohokrát. Moc rád od lidí, jako jen on, čerpám inspiraci. Přece jenom to David dělá od roku 1996 (Šeptej) a dělá to dobře. To, že jsou některé jeho filmy kultovní, není náhoda. Dobře ví, co dělá, a vybírá si k sobě správné lidi. Nikdy nešlápnul vedle, nenatočil špatný film, a to je podle mě známka kvality, kterou opravdu cením. Věřím, že na začátku to pro něj nebylo vůbec lehké, a oceňuji, že jde neustále dál a dál a je ochotný pracovat s mladými tvůrci, angažovat mladé scenáristy, mladé a neokoukané herce a dávat šanci novým lidem. To není, když řeknu u tvůrců ve středním věku a režijních bardů, úplně obvyklá věc. Jde pořád dál.

A kdy vám řekl, že vás chce obsadit do hlavní role Krále Šumavy?

Dozvěděl jsem se to loni. Na festivalu v Karlových Varech, kdy se mnou mluvil kreativní producent Michal Reitler, který mi říkal, že se bude něco dít. Nevěděl jsem co, ale říkal jsem si, že když to dělá Michal Reitler spolu s Davidem Ondříčkem, tak to bude super. Potom jsem dostal scénář a knihu Davida Jana Žáka Návrat Krále Šumavy.

A co jste předtím o Josefu Hasilovi věděl?

Nic. Já vlastně nevěděl skoro nic ani o převaděčích, kromě toho, že se na hranicích hlídalo a byly tam „vysázeny“ jednotky.

Viděl jste původního Krále Šumavy Karla Kachyni?

Kachyňův film jsem viděl. Ten mě bavil moc. Ale je to pochopitelně propagandistická věc. I přesto, že jsem se na něj díval doma na notebooku, mě jeho atmosféra naprosto strhla. Pak jsem přečetl knihu Davida Jana Žáka, se kterým jsme konzultovali celé natáčení. Všechno co, jak a proč, abychom byli historicky přesní.

A jaká byla vaše první představa, když se vám do ruky dostal scénář?

První myšlenka byla: „To je super, budeme si hrát na vojáky, budeme střílet v uniformách, budeme běhat v lesích, v přírodě a budeme dlouho venku.“ Prostě že budeme zažívat akční věci. A já mám rád, když se nesejí v ateliérech, ale točí v plenéru. Mám potřebu být pořád v pohybu, učit se nové věci a být akční, hýbat se, učit se jezdit na nových strojích, na motorkách, autech a střílet. Udělal jsem si kvůli tomu i řidičák na motorku, začal jsem střílet a cvičit.

Takže příprava na roli byla hlavně o fyzickém tréninku a speciálních dovednostech?

My už se asi tři roky v rámci příprav na film o bratřech Mašínech s Honzou Nedbalem průběžně připravujeme fyzicky. To znamená neustále cvičení, myslíme i na stravu. Ten film se několikrát odložil a my jsme vždycky nabrali nějaké svaly a pak je zase shazovali. A pak zase nabírali. To znamená, že fyzicky jsem byl připravený hlavně díky Mašínům. Díky tomu nemůžu říct, že by mi fyzická stránka dělala nějaký problém. To nabírání je skutečně náročná věc. Každopádně byl Král Šumavy extrémně náročný, protože Josef Hasil je hlavní role a je to přesně ten typ role, kdy prakticky neslezete z plátna (obrazovky). Navíc natáčecí dny byly opravdu naplněné obrazy. Muselo se pospíchat, protože nebylo tolik času. Ale já jsem věděl, do čeho jdu. Věděl jsem, že to bude náročné, a nebál se toho. Šel jsem do toho střemhlav, protože když se pro něco nadchnu, tak neřeším, jestli mě to může stát zdraví nebo cokoliv jiného. To znamená, že do Krále Šumavy jsem se ponořil na celý měsíc. Myslel jsem si, že mám nevyčerpatelnou energii, že jsem nesmrtelný. No a stalo se. Jednou jsem tam tak trochu zkolaboval a musel jsem si na dva dny odpočinout, abych se dal dohromady. Onemocněl jsem, nemohl chodit, horečka čtyřicítka. Doma v bolestech, tělo už to nedávalo. A v tu chvíli jsem si řekl stop, protože je potřeba se naučit, jak šetřit s energií.

Předělával se kvůli tomu natáčecí plán?

Vyšlo to zrovna tak hezky, že jsem měl dva dny volna, takže jsem se mohl kurýrovat. Zasmál jsem se tomu, že jsem si ten kolaps připravil tak, aby se nepřerušilo natáčení, protože

kdybych ležel déle, tak to nenatočíme. Produkce mi hodně pomohla v tom, abych se dostal zpátky do normálního a funkčního stavu. Takže ano, bylo to jak fyzicky, tak psychicky náročné natáčení, ale já to mám rád. Navíc když jsem celou dobu někde venku.

Co zbraně a motorky, o kterých jsme se bavili? Z čeho jste stříleli a na čem jste jezdili?

Ze všeho možného. Stříleli jsme ze špagin (pozn. PPSH-41), což jsou v podstatě samopaly, ze kterých se dá střílet na dávku i jednotlivě. A kromě toho jsme stříleli z AK-47 a nějakých malých „pistolek“, abychom si vyzkoušeli, jak ty zbraně „kopou“ a co dělají. Na střelnici nám díky produkci dali pěkné školení. Už jsem předtím párkrát střílel. Tady to už ale bylo v profi kabátu. Co se týče motorek, tak to jsem si rovnou udělal řidičák. První přemýšlení o motorce bylo opět díky Mašínům, ale do Krále Šumavy se to hodí totálně, protože Hasil na motorce jezdil. A pak ještě taková bizarní věc. Musel jsem se naučit krájet.

Myslíte jako „kuchtik“ Hasil?

Přesně tak. Chtěl bych říct, že ve všech záběrech, kdy něco krájím v kuchyni, jsem to já, ale v jednom záběru mě už musel vystřídat rekvizitář, protože jsem si tolikrát zajel do prstů, že ze mě crčela krev a začínal jsem být naprosto nepoužitelný. Něco takového skutečně musíte trénovat několik týdnů, aby to vypadalo, jak má. Tak jak to znáte z televize. Jedna lekce, kterou jsem měl, nestačila.

Setkal jste se někdy vy osobně se synem Josefa Hasila Josefem Vávrou?

Ano, byl hrozně rád, že se s námi může potkat. A byl velmi pyšný, že se příběh jeho otce konečně rozpracová-

vá a „narovnává“. Byl hodně vděčný. Mně a Gabče Heclové, která ztvárňuje jeho maminku, řekl, že má jedinou velkou připomínku, a to ať jeho rodiče zobrazíme jako hodné lidi, ať z nás jde cítit dobro.

Myslíte si, že nová minisérie má silu změnit vnímání Josefa Hasila?

Myslím, že ano. Hlavně tím, že my ty postavy zobrazujeme jako reálné lidi, kteří mají svoje problémy. Ale máme tam onu klíčovou myšlenku volnomyšlenkářství a přesvědčení o svobodě jako takové. A to mi připadá jako nejsilnější a nejdůležitější myšlenka Hasilova příběhu. Že ten muž skutečně přemýšlel o svobodě a možnosti volby. A byl to on, kdo lidem tuto možnost nabídl. Mohl to udělat a ze začátku vůbec nepřemýšlel, že by za to mohl i něco dostat, a dělal to, ostatně po celou dobu, z vlastního přesvědčení. Chtěl lidem pomoci a pomáhal i přes všechny ty nástrahy, které ho potkávaly.

Podtitul Krále Šumavy: Fantoma temného kraje zní: Legendou se člověk nerodí, ale stává. Kdy podle vás došlo k tomuto zlomu, kdy se stal legendou?

To vím přesně. Jde o moment, kdy Hasil převádí jednu z prvních skupinek lidí a ten člověk se ho zeptá, proč to vlastně dělá. A on naprosto bezelstně odpoví: „Tak chcete žít tam, ne tady, proč by vám v tom měl někdo bránit?“ A myslím, že tahle replika je pro tu postavu zásadní. Najednou je tam myšlenka svobody a toho, proč by mi vůbec měl někdo něco takového zakazovat. Vždyť o co jde? Čeho je to vlastně narušení? Díky téhle větě se celý ten socialismus a komunisté odhalí jako naprosto absurdní.

„KAŽDÁ GENERACE SI MŮŽE Z KRÁLE ŠUMAVY NĚCO ODNĚST,
A JE TO PŘEDEVŠÍM VĚRNOST HODNOTÁM.“

GABRIELA HECLOVÁ

herečka, představitelka Marie

V minisérii Král Šumavy hrajete Marii (Vávrovou), snoubenku Josefa Hasila. Co o ní můžete prozradit?

O Marii Vávrové můžu prozradit spoustu, ale neudělám to, protože bych ráda, aby si diváci na Marii udělali názor sami a hlavně aby ji poznali sami. Já se ve spoustě ohledů s Marií dokážu ztotožnit, hodně jí rozumím a myslím si, že na svůj věk – protože Marii je teprve sedmáct let – je velice vyspělá, rozumná a chytrá. Myslím si, že kolikrát je daleko vyspělejší než Josef samotný, ale samo sebou se s tím nízkým věkem pojí i určitá naivita. Marie je bezesporu naivní, a ačkoliv může působit sebevědomě a odvážně, tak v jeden moment překvapí tím, že není.

Víte, proč si režisér David Ondříček vybral právě vás? A četla jste románovou předlohu Davida Jana Žáka Návrat Krále Šumavy? Pokud ano, jak se vám líbila?

Já mám pocit, že jsem mu na Marii hodila typově. Myslím si, že mi věřil, že ji vyobrazím tak, jak si představuje, a nemůže se dočkat, až uvidím výsledek a až si sama udělám názor na to, jestli se to povede, nebo ne. A co se týče předlohy, tak jsem ji samo sebou četla a moc mě to bavilo. Dlouho se mi nestalo, že by mě nějaká knížka takhle pohltila, a u téhle se to stalo. Doporučuju všem.

Natáčelo se, mj. na skutečných místech, kterými Josef Hasil převáděl lidi na Západ. Jaké to bylo natáčení? Dá se říct,

že na vás dýchlo něco z atmosféry minulých let, když jste se na těchto místech pohybovali i v dobovém oblečení?

Natáčení bylo skvělé, moc jsem si to užila. Bylo to po dlouhé době, co jsem se dostala na plac, kdy jsem dostala příležitost, za kterou jsem byla vděčná. Davidovi i všem v produkci moc děkuju. Byli skvělí lidi a lokace úžasné.

Co pro vás bylo na natáčení Krále Šumavy nejtěžší?

Tak to vím přesně, nejtěžší pro mě bylo, když jsme točili svatbu, kde se něco stane a já tam jsem smutná, hodně smutná a pláču, a měli jsme na place děti, se kterými je to vždycky složité. Pro mě bylo hodně těžké soustředit na to, že jsem smutná, uplakaná a nešťastná, a do toho tam létaly ty děti, které byly plné energie, což je skvělé, ale pro mě to bylo náročné z toho důvodu, že bylo náročné se koncentrovat. Tak doufám, že to nebude moc vidět.

Myslíte, že si současná generace může z Krále Šumavy něco odnést? A pokud ano, co by to podle vás mohlo být?

Myslím si, že každá generace si může z Krále Šumavy něco odnést, a je to především věrnost hodnotám, které měl Josef Hasil, podle mě, správně nastavené a byl jim věrný, ať se dělo, co se dělo. Takže pro mě je to určitě věrnost hodnotám, ve které věřím.

„MYSLÍM, ŽE SI MĚ DAVID VYBRAL, PROTOŽE OSKAR JE MŮJ NEJLEPŠÍ KAMARÁD A ZNÁM HO JAKO SVOJE BOTY.“

JAN NEDBAL

herec, představitel Bohumila Hasila

Co bylo na tomto natáčení nejtěžší?

Nejnáročnější scéna byla na sluníčku na hřbitově, kdy Bohumil učil Josefa šlukovat z cigarety. Vykouřil jsem za ten den v záběrech takhle asi dvě krabičky a před západem slunce už mi bylo blbě takovým způsobem, že jsem se bál, abych se někomu nepozvracel na náhrobek, jelikož to bych nerad.

V minisérii hrajete se svým spolubydlícím Oskarem Hessem, který tady navíc ztvárňuje vašeho bratra.

Myslím, že si mě David vybral, protože Oskar je můj nejlepší kamarád a znám ho jako svoje boty. Všichni už podle mě z různých rozhovorů vědí, že spolu bydlíme, takže si troufám říct, že nevím, co by se muselo stát, aby mě to u Oskara překvapilo. Tento fakt, myslím si, dává mezi námi vzniknout speciální chemii, která se objeví, když k sobě mají dva lidi tak blízko, a to se nesmírně odrazí na kameře a na herecké souhře a na diváka to pak působí, jako bychom se znali odjakživa, a právě proto si mě myslím David k Oskarovi vybral. S Oskarem scény před spaním neřešíme,

respektujeme svůj klid a hlavně díky tomu, že se známe skrz naskrz, si domácí zkoušky můžeme odpustit, naučíme se text a zbytek přijde sám, protože se umíme skvěle číst, vcítit se do toho druhého, předvídat jeho myšlenky a reakce a jsme skvěle sehaní.

Natáčelo se i na místech, kde Josef Hasil v minulosti skutečně převáděl. Jaký to byl pocit? Dá se mluvit o tom, že na vás dýchla atmosféra, když člověk natáčí dobovku?

S každou dobovkou to mám stejné. Začíná to momentem, kdy na sebe člověk oblékne poprvé na zkoušce kostým, a vrcholí, když přijede na plac a najednou se propadne v čase do jiné doby. Zbožňuju to. Šumava je podle mě jedno z nejkrásnějších míst na světě, a to jsem se narodil v Děčíně, což, jak všichni víme, je perla Sudet. Možnost projít si skutečná místa událostí a být nablízku lidem, kteří jsou s tím příběhem spjatí ať už v Králi Šumavy, nebo na jiných dobovkách, je naprosto úžasné a v něčem až mystické. Proto tak miluju film a jsem moc rád, že jsem mohl být součástí posádky na Králi Šumavy.

„POVAŽUJI DAVIDA ZA NEJLEPŠÍHO SOUČASNÉHO ČESKÉHO REŽISÉRA, A PROTO S NÍM RÁD SPOLUPRACUJI NEJEN NA FILMECH, U NICHŽ JSME SPOLEČNĚ PRODUCENTY.“

KRYŠTOF MUCHA

herec, představitel kapitána Václava Kota

S Davidem Ondříčkem nás pojí nejen dlouholeté osobní přátelství, ale zároveň je to režisér, který mi dal první hereckou příležitost ve filmu Grandhotel a pak další ve filmu Ve stínu. Spojuje nás stejný pohled na filmovou tvorbu, považujeme Davida za nejlepšího současného českého režiséra, a proto s ním rád spolupracuji nejen na filmech, u nichž jsme společně producenty.

Když mě oslovil na roli v Králi Šumavy, bylo pro mě důležité, aby ta role měla zajímavý rozměr. Václav Kot je velmi charakterní postava, připravoval parašutisty v Anglii pro válečné výsadky, je to člověk, který má pevné zásady, je oblíbený a respektovaný vojáky. Taková role mě baví a zajímá i jako diváka.

Mojí ambicí není věnovat se herecké profesi, protože jsou zde desítky skvělých herců, a taky uvidíme, zda po uvedení Krále Šumavy vůbec nějaké nabídky přijdou.

UDRŽITELNÉ NATÁČENÍ

Natáčení probíhalo od března do května letošního roku. Štáb absolvoval 25 natáčecích dní a vystřídal lokace v Brdech, v Plzeňském a Středočeském kraji, v jižních Čechách a také na Šumavě v reálných lokacích, kde Josef Hasil v padesátých letech působil u pohraniční stráže a kde také později pomáhal uprchlíkům před totalitním režimem na jejich cestě za svobodu. Jednou z nich bylo i tzv. údolí smrti, území mezi Soumarským mostem a státní hranicí.

Produkce byla realizována v souladu s principy tzv. zeleného natáčení a udržitelné produkce, tedy s maximálním ohledem na životní prostředí. „Podnět k realizaci projektu v režimu tzv. zeleného natáčení, s nímž přišli zástupci Voyo, jsme samozřejmě uvítali. Nejen proto, že je smysluplný, ale i proto, že jsme si sami taková pravidla nastavili už na natáčení filmu Zátopek,“ říká producentka Lucky Man Films Daria Špačková. „Série se z části natáčela

v národním parku, takže bylo zcela přirozené, že jsme v maximální míře uplatnili postupy udržitelného natáčení. Natáčení bylo naplánováno tak, že jsme například minimalizovali transport, což má na uhlíkovou stopu zásadní dopad. Jsme pyšní, že jsme mohli některé z lokalit, kde jsme natáčeli, zanechat v lepším stavu, než když jsme tam přišli,“ doplňuje vedoucí udržitelné produkce a obsahu TV Nova a Voyo Hana de Goeij.

Král Šumavy byl jedním z prvních projektů, kde se testovalo auto jako součást flotily produkce. Najeto bylo skoro šest tisíc kilometrů – využití jednoho elektroauta se rovná stejnému pozitivnímu účinku na životní prostředí, jako má devatenáct sazenic stromů rostoucích deset let. Aby štáb opouštěl plac v lepším stavu, než na startu natáčení, Green Captain procházel lesy v okolí lokace a sbíral nalezené odpadky. Dohromady vysbíral cca 100 kg odpadu, včetně jedné autobaterie.

KRÁL ŠUMAVY

FANTOM TEMNÉHO KRAJE

Král Šumavy // režie: David Ondříček // **producent Lucky Man Films:** David Ondříček, Daria Špačková // **kreativní producent Voyo:** Michal Reitler // **kamera:** David Hofmann // **scénář:** Tomáš Vávra, David Ondříček // **vedoucí produkce:** Alžběta Noll // **literární předloha:** David Jan Žák // **architekt:** Ondřej Lipenský // **výprava:** David Fryč // **hudba:** Beáta Hlavenková // **kostýmní výtvarník:** Tereza Hrzánová // **umělecký maskér:** Michaela Kickov // **mistr zvuku:** Pavel Rejholec // **postprodukce:** PFX, Soundsquare // **výkonný producent:** Luděk Valchař // **hraji:** Oskar Hes, Vojtěch Vodochodský, Gabriela Heclová, Jan Jankovský, Kristýna Ryška, Kryštof Mucha, Vojtěch Vondráček, Denis Šafařík, Samuel Toman, Ronald Prokeš, Judit Pecháček (Bárdos), Ladislav Hampel, Jan Nedbal, Petr Forman, Andrei Toader, Jaroslav Plesl, Halka Jeřábek Třešňáková, Anna Marhoulová, Anna Čtvrtníčková, David Jan Žák a další

Jakub Fürst
PR koordinátor
jakub.furst@novatv.cz

VOYO ORIGINAL

novagroup.cz, pressweb.nova.cz
© 2022, TV Nova

TV Nova s.r.o., Kříženeckého nám. 1078/5, 152 00 Praha 5
tel.: +420 242 464 115, e-mail: tiskove@nova.cz